

Lausunto Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle Sotkamo Silver Oy:n jätehuolto- ja sulkemissuunnitelmista sekä lupamääräysten 23 ja 38 muuttamisesta

YMPTEKLT 28.02.2024 § 20

117/11.01.00.03/2024

Ympäristötarkastaja

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto pyytää Sotkamon kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta lausuntoa asiassa Sotkamon hopeakaivoksen kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma, sulkemissuunnitelma ja toimintaa koskevien päätösten lupamääräysten 23 ja 38 sekä kaivannaisjätealueita koskevien vakuuksien muuttaminen ja toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta, Dnro PSAVI/3560/2022. Lausunto on pyydetty antamaan 13.3.2024 mennessä.

Sotkamo Silver Oy on toimittanut 31.3.2022 Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle hyväksyttäväksi hakemusasiana Sotkamon hopeakaivoksen kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman ja sulkemissuunnitelman, joita on täydennetty 22.12.2023. Suunnitelmien toimittamisesta on määrätty PSAVI:n päätöksessä nro 15/2022. Sotkamo Silver Oy hakee samalla muutosta lupamääräyksiin 23 ja 38 sekä kaivannaisjätealueita koskevien vakuuksien muuttamiseen.

Lupamääräystä 23 haetaan muutettavaksi toiminnassa muodostuvien jätteiden luokitusten osalta. Lupamääräystä 38 haetaan muutettavaksi siten, että kaivoksen rikastushiekka-allas luokiteltaisiin kaivannaisjätteen jätealueeksi nykyisen suuronnettomuuden vaaraa aiheuttavan kaivannaisjätteen jätealueen luokittelun sijaan.

Vakuuksia haetaan alennettavaksi siten, että sulkemisen kokonaisvakuudeksi tulisi 4 427 603 euroa. Tällä hetkellä päätöksissä 155/2020 ja 26/2022 määrättyjen yhteenlaskettujen vakuusmäärien 6 917 600 euroa. Vakuusmääräystä esitetään muutettavaksi siten, että takausvakuutus first demand -takuulla muuttuisi omavelkaiseksi takausvakuutukseksi. Hakemuksen kohteena olevia muutoksia esitetään aloitettavaksi 10 000 euron vakuudella muutoksenhausta huolimatta.

Sulkemissuunnitelmassa avolouhoksen ja maanalaisen kaivoksen sulkemisen osalta huomioidaan lainsäädännön lisäksi suotovesien mahdollinen välillinen vaikutus Nimisenjoen ja Pienen Tipasjärven tilaan. Louhos- ja ylitevesiä voidaan tarvittaessa käsitellä huuhtoutumisvaiheen aikana. Avolouhoksen annetaan täytyä vedellä ja veden laatua valvotaan osana toiminnan jälkeistä valvontaa. Merkittävä osa kaivosalueen suotovesistä poistuu ympäristöön louhosjärven kautta.

Sulkemissuunnitelman mukaan louhittava sivukivi tullaan käyttämään kokonaisuudessaan maanalaisen louhoksen täytössä, eikä maanpinnalle jää näillä näkymin ollenkaan sivukivialuetta.

Rikastushiekka-allas luokitellaan luvan mukaan suuronnettomuuden vaaraa aiheuttavaksi alueeksi, mutta sulkemissuunnitelmassa

suunnitteluperusteena on luokittelun muuttaminen ei-pysyväksi, vaarattomaksi kaivannaisjätteeksi. Sulkemistoimenpiteiksi on esitetty moreenipeittoa ja kasvittamista. Pyriittialtaan osalta on huomioitu sen luokittelu vaaralliseksi jätteeksi. Kaikki pyriittialtaan suoto- ja valumavedet ohjataan louhosjärveen sulkemisen jälkeen. Rikastushiekka-altaan suotovedet kulkeutuvat Nimisenjoen, avolouhouksen ja edelleen Pienen Tipasjärven suuntaan. Sulkemisen jälkeiset vesistövaikutukset on kokonaisuudessaan arvioitu lieviksi tai lyhytaikaisiksi.

Sulkemissuunnitelma tullaan tarkistamaan vähintään viiden vuoden välein tai toiminnan oleellisesti muuttuessa. Sulkemissuunnittelun seuraavassa vaiheessa vaikutusten arviointi perustuu kaivannaisjätteiden pitkäaikaistestauksen tuloksiin, ja tarvittaessa sulkemistratkaisuja arvioidaan uudelleen.

Lisätietoja antaa ympäristötarkastaja Teija Härkönen, teija.harkonen(a)sotkamo.fi, p. 044 7502149.

Tekninen johtaja
Ehdotus

Sotkamon ympäristö- ja tekninen lautakunta lausuu Sotkamo Silver Oy:n hakemuksesta seuraavaa:

Hakemuksissa ei esitetä sellaisia perusteita, että jätenimikkeitä olisi tarvetta muuttaa. Rikastushiekka-altaan luokittelulle suuronnettomuuden vaaraa aiheuttavaksi kaivannaisjätteen jätealueeksi on perusteet voimassa olevassa luvassa nro 155/2020. Kaivannaisjätteiden luokittelussa rikastushiekan kokonaisrikkipitoisuudeksi on ilmoitettu 0,4 ka. %, ja luvan mukaan sen tulee olla alle 0,3 %. Vaikka pyriitin rikastamisen prosessin toimivuus ja sitä kautta rikastushiekan rikkipitoisuus on saatu lähemmäs ympäristöluvan mukaista tasoa, voi vaihtelua silti esiintyä ennen alueen lopullista sulkemista, mistä syystä rikastushiekan jätealueen nimike tulee säilyttää.

Sulkemissuunnitelma ja sitä koskevat täydennykset sisältävät toimenpiteet ja vaikutusten arviot sulkemisen jälkeisestä tilasta ja ympäristövaikutuksista. Vesistövaikutusten osalta olisi syytä huomioida mitä toimenpiteitä tehdään, mikäli sulkemistoimenpiteiden jälkeen vedenlaadulle asetetut tavoitteet eivät täyty. Tavoitteet on asetettu jokseenkin laveasti ja arvioihin perustuen, joten sulkemisen jälkeisen näytteenoton riittävyyteen on syytä kiinnittää erityistä huomiota. Suunnitelman tarkentaminen ja päivittäminen on tarpeellista toiminnan edetessä ja sen tulisi olla jatkuva prosessi huomioiden myös kaivostarkastuksilla esiin nousseet asiat.

Kaivannaisjättesuunnitelmassa on huomioitu aiemmin puuttelliseksi todetut kaivannaisjätteiden ominaisuuksia ja pitkäaikaiskäyttäytymistä koskevat kohdat, joihin Vaasan hallinto-oikeuden päätöksessä 1575/2023 on myös viitattu.

Päätös

Ympäristö- ja tekninen lautakunta hyväksyi teknisen johtajan ehdotuksen.

Ympäristötarkastaja Ilona Huttunen oli asiantuntijana tämän pykälän esittelyn aikana.

Otteet

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Ympäristötarkastajat
